

dekorativna

glasilo delovne organizacije dekorativna ljubljana

||311310

št. 10/XXII oktober 1983

OB DNEVU MRTVIH

Še nekaj dni in prižgali bomo svečke na grobovih tistih, ki jih ni več med nami. Drobni plamenčki bodo osvetljevali njihov poslednji dom.

V mislih se mi je tiho prikradla podoba pokopališča v pozni jeseni. Toliko rož, toliko cvetja in toliko migljajočih plamenčkov! Kdo bi mogel videti v srce in pretehtati čustva tistih, ki pridejo enkrat na leto na grob svojih dragih rajnih in ga v tem času očistijo in okrase. Ali niso storili tega zaradi sosedov, zaradi zlobnih jezikov ali zaradi samovšečnosti? Sram me je. Naše misli so tako redko pri tistih, ki so nam bili v življenju najbližji po rodu, ljubezni, prijateljstvu, saj se nam vedno tako mudi v hlastanju za te in one dobrine in užitke, saj imamo glavo polno skrbi, kako si bomo bolj

udobno uredili svoj vsakdan, kam se bomo popeljali in kje preživeli konec tedna. Morda pa se motim. Morda pa nas vsaj enkrat na leto v pozni jeseni presune in hodimo sklonjenih glav mimo tistih, ki spe nevzdravno spanje in nas s svojimi usodami rotijo iz groba. Spomnimo se vseh naših dragih, njihovih toplih besed in stiskov rok, ki so padli v boju za svobodo, padli za to, da mi danes lepše živimo. Njihove misli, njihova dejanja še vedno živijo z nami, ostali so le spomeniki, pekoča bolečina v naših srcih in na ustnicah beseda zahvale za to, kar so nam dali.

Naš korak naj zastane ob grobovih, ki bodo tudi na ta dan samevali, ki ne bodo okrašeni, na njih ne bo gorela svečka. Spomnimo se na to, da je ta dan — 1. november — posvečen spominu mrtvih.

Kolekcija za leto 1984

Verjetno vam je znano, da že leta in leta predstavljamo novo kolekcijo naših tkanin na »Salonu pohištva« v Beogradu, vsako jesen v novembru. Torej je čas, ko moramo našim kupcem pokazati ponudbo za prihodnje leto. Ne želimo, da bi ta članek izzvenel kot nekakšno jadikovanje, saj je jasno, da težave, ki so se porajale med letom in se verjetno tudi še bodo, ne obidejo nobene organizacije. Zato v tem trenutku pogledajmo le rezultate našega prizadevanja in ne načina, kako smo do njih prišli. Najprej bi pogledali obseg kolekcije, ki je vedno sestavljena iz tako imenovanih starih in novih artiklov. V novo sezono se prenašajo tisti stari artikli, ki še vedno ustrezajo zahtevam naših kupcev, modnim smernicam in našim možnostim izdelave. Novi artikli pa naj bi izpopolnili vrzeli, ki nastajajo z opuščanjem starega programa ter dali kolekciji sodobnejši poudarek. Ob upoštevanju omenjenih kriterijev vsebuje kolekcija za leto 1984 50 po kvaliteti različnih artiklov v 50 barvnih variantah. Od tega je 12 novih kvalitete v 167 barvnih variantah.

Surovinski sestav je v večini primerov viskozna preja, čista ali v kombinaciji s sintetikom, sledi sintetična preja, manj bombažna in le v enem primeru volnena preja.

Modna usmeritev sicer narokuje več naravnih materialov, predvsem v ploskih tkaninah, vendar se letos, na žalost, temu nismo mogli prilagoditi. Je pa trenutno dobrodošla moda, kar se tiče teže tkanin, saj iz leta v leto opazamo, da so v svetu tudi tkanine za pohištvo vse tanjše in lažje. To smo izkoristili tudi mi pri kreiranju novih kvalitete in s tem za v bodoče nekoliko zmanjšali porabo tako težko pridobljenih surovin.

Izbira vzorcev je še vedno dovolj pestra. V kolekciji bodo tkanine tvidastega izgleda, razni gladki, progasti in karo vzorci in pa vzorci v keprovi vezavi, ki daje videz drobnih diagonal. Žakardskih vzorcev bo malo, ker je majhno povpraševanje. Med lasastimi tkaninami od prejšnje kolekcije ne bo dosti razlike. Poestrili jo bomo le z dvema novima artikloma enobarvnega izgleda. Če bi hoteli v plišasti tehniki bolj slediti modnim usmeritvam, bi morali nujno uvoziti določene

materiale, za katere ni domačega proizvajalca.

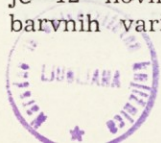
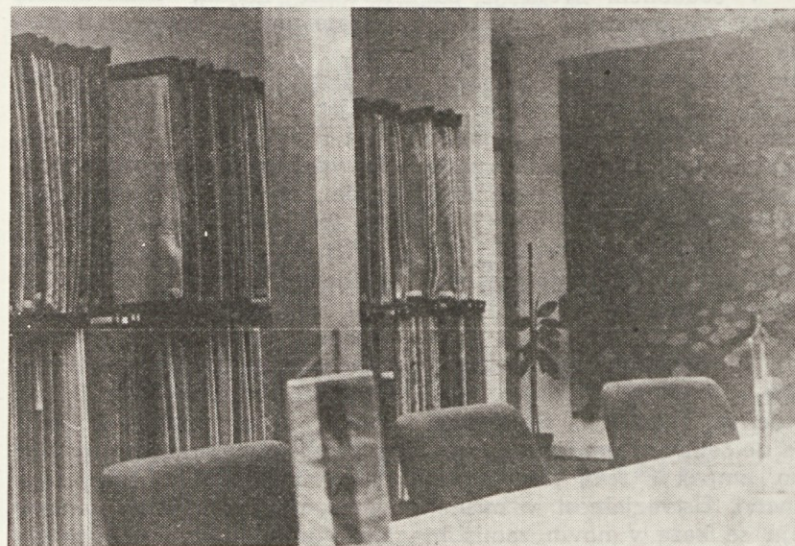
Barvna usmeritev kože, da so v svetu še vedno priljubljene svetli pastelni toni v skoraj vseh barvah. Tako smo našo kolekcijo obnovili in ji dodali še svetlejša barva, čeprav bomo morali biti zaradi nevarnosti mazanja tkanin med proizvodnjo bolj pozorni. Pa saj vsi vemo, da želimo čim več izvažati in da se vsaj v barvni paleti zaenkrat še najlaže prilagajamo izvoznim zahtevam.

Tako, to bi bil resnično skromen opis kolekcije 1984. V Beogradu jo bodo ocenili še strokovnjaki s področja obliko-

vanja, v prihodnjem letu pa naši odjemalci.

Že sedaj pa lahko predvidevamo, da bomo kljub široki izbiri različnih tkanin, tako kot v preteklih letih, še vedno izdelovali nekatere artikle izven kolekcije. Predvsem moramo predvideti izdelavo tkanin iz sekundarne surovine, katerih zaradi omejene količine enakega vzorca ne moremo vključiti v kolekcijo. Z večjo gotovostjo bomo uspešnost kolekcije lahko ocenjevali šele čez kakšno leto dni. Pravijo, da kanček optimizma nikoli ne škoduje.

Alenka Ferjančič

Izvoz in dolžina kosov

Letos smo precej povečali izvozne metre, saj nam tuje tržišče naroča vedno večje količine blaga. Večina kupcev prevzema blago s kontejnerji, od nas pa zahtevajo, da v kontejner zložimo maksimalno količino blaga, kajti transport celo tja do Avstralije je zelo drag. Kontejner polnimo zelo natančno, tako da za vsako širino blaga vemo, koliko kartonov bo v kontejnerju, seveda tudi koliko bo metrov, če bi bile dolžine kosov enotne.

Z obdelavo zahtevnih plišastih artiklov v plemenitnici

dosežemo pričakovan izgled površine lasu, nato s primerno napetostjo navito balo vložimo v karton, tako da bala prosto visi na nosilcih iz stiropora, da se blago ne poškoduje. Kupci zahtevajo, da so kartoni polni, torej, da je kos čim daljši, glede kvalitete pa mora biti kos ravno toliko dolg, da se dotika kartona.

Imamo veliko različnih plišastih artiklov, skoraj vsak pa ima predpisano dolžino kosa. Na dolžino kosa vplivajo višina lasu, gostota, obdelava in vrsta materiala. V tkalnici naj

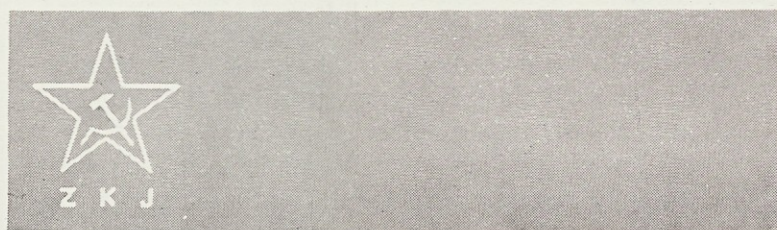
bi se tkale dolžine kosov po predpisanih številkah, razen v primeru, kjer nastanejo menjave osnov. Za zahtevnejše artikole, predvsem zahtevnejše kupce, imamo predpisano dolžino lasne osnove, da bi odrezi bili čimbolj pravilni, torej odrezov zaradi menjave lasne osnove ni.

So artikli, kjer vsako odstopanje v stkanih metrih rešimo na najbolj primeren način. To pa je večkrat zelo težko. Primer: art. 8423 DU 1 ima predpisano dolžino kosa 66 m. Če je stkan kos dolg 74 m, potem sta dva normalno dolga kosa in ostanek 8 m dolg kos za domači trg, ki ga moramo

ravno tako pakirati v karton. Strošek embalaže pri predpisani dolžini 33 m je 9,5 din za tekoči meter, za ostanek 8 m pa je strošek 38 din za tekoči meter.

Vemo, kako potrebna so devizna sredstva za nemoteno poslovanje, zato se moramo držati predpisanih dolžin kosov, kajti tudi zaradi neustreznih dolžin kosov (Avstralija) lahko pride do storniranega naročila, vpliva na kvaliteto in manjše realizacije izvoznih nalogov.

Mari Grabner

informacija

Priprave na 8. sejo CK ZKS

Na prihodnji 8. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije bo razprava osredotočena k uresničevanju dolgoročnega programa stabilizacije. Tema je izredno pomembna za naš nadaljnji družbenoekonomski razvoj, zato ni

naključje, da se je z vso odgovornostjo loteva tudi najvišji organ ZKS.

V pripravah je bilo poudarjeno, da že imamo vrsto usmeritev, ki smo jih sprejeli na samem kongresu in tudi na sejah centralnega komiteja ZKS o povsem konkretnih področjih dela. Ti so seveda še vedno obvezujoči in jih je treba

uresničevati. Razmer ne moremo spreminjati čez noč, temveč se morajo tudi komunisti zavedati, da je to dolgotrajen boj s problemi, težavami in nepravilnostmi, s katerimi se dnevno soočamo.

Dejstvo je namreč, da bi ob temeljnih in strateških, pa tudi konkretnih opredelitvah delovanje zveze komunistov hitreje premagovalo težave, birokratsko samovoljo in odpore ter nasprotovanja samoupravnemu položaju delavca, če bi se komunisti v osnovnih organizacijah odločneje bojevali proti oportunistu in mlačnosti v lastnem okolju. Tudi sedanjí sestanki osnovnih organizacij ZK v pripravah na 8. sejo CK ZKS kažejo, da je veliko več kritičnih ocen naslovljenih na tiste zunaj tozdrovskega plotu, zelo malo pa je idejnopolitične diferenciacije in samokritičnosti v samih osnovnih organizacijah ZK. Seveda ne gre, da bi kdo kratil pravico

kritičnega ocenjevanja splošnih družbenih razmer. Vendar mora to biti okvir, da komunisti v slehernem okolju ocenijo, kako so sami uresničevali partijske sklepe in usmeritve, od tega, kako so idejnopolitično usposobljeni za vodenje aktivnosti v svojem okolju, kako so krepili samoupravne in delegatske poti, pa do tega, kako so gospodarili.

Ocena seje CK ZKS bo pomenila kontinuiteto dosedanjih prizadevanj zveze komunistov na nekaterih konkretnih točkah, kjer morajo komunisti z odločnejšo bitko hitreje spreminjati obstoječo prakso in doseči zaznavne premike. Ob tem bo plenum opredelil dejavnost in vlogo ZK in drugih subjektivnih sil pri uresničevanju dolgoročnega programa stabilizacije, tako konkretno v prihodnjem letu, kot tudi vključevanje v uresničevanje celovitega jugoslovanskega programa.

Marko Bricelj

Ustvarjalnost

V sodobnem svetu je osnovni vir napredka ustvarjalno delo posameznikov in skupin ljudi. Mnogokrat se vprašamo, kaj je ustvarjalnost. V tem kratkem sestavku bomo skušali pojasniti najosnovnejše značilnosti ustvarjalnega dela in mišljenja.

Ustvarjalnost pomeni — narediti nekaj ali priti do česa novega, kar doslej še ni bilo znano. Ustvarjalni človek je tisti, ki nenehno gleda naprej, išče rešitve za probleme, opazuje in razmišlja. Spodbujen je ne toliko s tem, kar je znano, ampak s tem, kar je neznano. Ustvarjalnost v mišljenju se kaže v novih zamislih,

izvirnih idejah, nenavadnem povezovanju znanega z neznanim.

Ustvarjalna rešitev je objavljane novega in spajanje tega s problemi v organizaciji. To velikokrat pomeni: zavračanje dosedanjih (starih) rešitev ter iskanje novih poti.

Ustvarjalnost v inventivnem mišljenju se kaže med drugim tudi v domiselnosti, v sposobnosti povezovanja pojmov (predmetov), ki so navidezno med seboj nepovezani. Domiselnost bi npr. lahko izmerili s številom uporabnih rešitev, ki bi jih dobili na preprosto vprašanje: v kakšne namene lahko uporabljamo steklen pe-

pelnik? Poleg otresanja pepela je še vse polno drugih možnosti.

Marsikdo pripoveduje, da se je sredi trde noči zbudil iz sna in »posvetila« se mu je misel, kako naj reši problem, ki ga je mučil že precej časa.

Že ti trije primeri nas pričujoče, da človek najde rešitev problema, s katerim se sicer ukvarja, mnogokrat takrat, ko o problemu neposredno sploh ne razmišlja, lahko bi dejali, da se problem človeku nekako usede v podzavest, potem pa rešitev nenadoma, sama od sebe plane na dan. Tako ravnanje človeka je mogoče razložiti s t.i. faznim modelom razmišljanja oz. iskanja rešitve. V današnjem času je

še najbolj cenjen model, ki obsega 4 faze:

- preparacijo,
- inkubacijo,
- iluminacijo in
- verifikacijo.

Preparacija obsega predvsem zbiranje podatkov o problemu, ki ga moramo rešiti. To je tedaj priprava na iskanje rešitve oz. spoznavanje problema.

Med inkubacijo se s problemom pravzaprav ne ukvarjamo. Podatki, ki smo jih izbrali o njem, nekako »zoriijo, oz. se usedajo« v našo zavest. Povedati pa moramo, da pri reševanju manjših problemov ta faza praviloma odpade.

Iluminacija ni faza procesa v pravem pomenu besede, ampak je bolj »nenadno razsvet-

ljevanje uma«. To je nenaden pojav, ko človeku pride na um rešitev, do katere morebiti poprej kljub intenzivnem razmišljanju ni prišel. Vse kaže, kot da v teku inkubacije v človekovi podzavesti teče nenadzorovan proces kombiniranja relacij med stanji problemskega polja, tvorbe novih transformacij problemskih stanj in tudi širjenja oz. zoževanja problemskega polja. Ko pa se v teku procesa doseže končno stanje, torej rešitev problema, le-ta nenadoma z veliko vehemenco bruhne na dan — človek najde rešitev.

Verifikacija je potrebna za to, da bi objektivno (kolikor je seveda mogoče) ugotovili ali

je porojena ideja resnična in zadostna za rešitev problema. Če se morebiti pokaže, da ni, moramo seveda čakati na novo idejo, jo preveriti itd.

Če je miselni proces res tak, kakor smo ga pravkar opisali, pa se zdi, kakor da z nobenimi metodami ni mogo-

če vplivati na hitrost porajanja zamisli niti na njihovo kvaliteto. Saj — kadar se človeku »posveti« in kadar se mu »posveti« — toliko in takšne rešitve problemov pač najde. Žal je v tej nekoliko trpki ugotovitvi precej resnice. Računati moramo torej s tem, da nobena metodologija in tehnika iskanja zamisli nič ne pomaga, če človek nima dovolj ustvarjalnih sposobnosti. Na srečo pa raziskave in izkušnje kažejo, da v vsakem človeku — šolanem ali nešolanem — tičijo skorajda neverjetne ustvarjalne sposobnosti. Zatorej moramo vse metode za reševanje problemov razumeti le kot možnost za spodbujanje, usmerjanje in razvijanje ustvarjal-

nih sposobnosti, ki jih človek ima. Ugotovitve zadnjih let kažejo, da je te sposobnosti mogoče celo šolati! Da so vse take metode izum današnjih dni, pa pojasnjujemo z izredno hitrim razvojem znanosti, tehnike in družbe sploh. Nikakor namreč ne moremo več le čakati, da se bo komu utrnila dobra zamisel, temveč želimo porajanje idej pospešiti in usmeriti. Drugače povedano: čim bolj želimo izkoristiti vse ustvarjalne sposobnosti vsakega človeka. Še enkrat pa moramo poudariti, da ne poznamo nobene možnosti za to, da bi iz človeka izvabili potencial, ki ga v njem ni.

Vladimir Kočevar

Prebijanje žakarskih kart

Za tkanje pliš in ploskih tkanin z bogatejšim vzorcem so potrebne žakarske karte. Vsi vemo, da brez le-teh ne moremo narediti željenega vzorca na blagu. V tem oddelku so zaposleni trije delavci. Tov. Čarman, vodja tega oddelka, mi je podrobneje predstavil način in potek dela.

Iz dessinature dobijo »vzor-nice« ter sistem prebijanja kart. Z obratovodjem tkalnice se potem dogovorijo, kaj bodo delali, čas izdelave ter za kateri stroj.

Vsak vzorec zahteva svoje karte. Karte prebijajo po dveh sistemih: Lacase, to so karte iz lepenke, ki so posamične za vsak votek in so med seboj povezane z vrstico in za Verdol, kjer se opravi prebijanje na plastificiran papir, ki je v brezkončnem traku. Na karti je ca. 1200 luknjic, kar zado-stuje za vse vrste tkanin, ki jih izdelujemo v naši delovni organizaciji. Število žakarskih kart je odvisno od dolžine

vzorca, v enem vzorcu pa je lahko tudi 1200 kart in več.

O samem sistemu prebijanja kart bi lahko napisali zelo veliko, ker se vzorci med seboj razlikujejo, tako da je vsak zase nekaj posebnega. Najtežje je izdelovanje kart za žakarske gobeline. Ti vzorci so dolgi, imajo veliko število barv in več votkov.

Vsak vzorec označijo s številko artikla, da se med seboj ne zamenjajo. Artikli, ki niso na strojih, so v tem oddelku uskladiščeni še 5 do 6 let.

Pri delu morajo biti zbrani, velika je obremenitev oči, posebno pri zahtevnejših vzorcih. Vsaka majhna napaka povzroči veliko škode — zastoje na tkalskih strojih. Če napako takoj opazijo, jo na Lacase sistemu takoj popravijo tako, da odvečno luknjico zamašijo s plombico oziroma z luknjačem naredijo še morebitno dodatno luknjico. Če napako opazijo šele na prevzemu blaga, jih pokličejo in potem po vzornici

ugotavljajo ali je to mehanična napaka na stroju ali pa je to napaka prebijačev. Pri Lacase sistemu v takem primeru zamenjajo eno karto, medtem ko je na Verdol sistemu potrebno prekopirati vse ali del kart. Težje je iskati napake na gosto tkanem blagu in jih tudi težje popravijo.

V letu 1976 je bilo z inovacijo poenostavljeno kopiranje kart. Med prebijalnim strojem Lacase in prebijanjem za Verdol so naredili električno povezavo preko relejev, tako da sedaj odpade prej velik strošek kopiranja kart.

Tov. Čarman je na tem delovnem mestu že skoraj 30 let. Medtem se je poleg njega zvrstilo že 12 sodelavcev, vendar, ker je to težko delo, so to delovno mesto zapustili. Usposabljanje za delo poteka precej časa, saj tudi po treh letih še ne moreš postati samostojen prebijač. Ker pa se bosta s tov. Okornom čez nekaj let upoko-

jila, bi bilo prav, da bi v delovni organizaciji pomislili tudi na podmladek.

Janja Hofer

Vabilo velja za vse zbiralce starih predmetov.
Lahko vrednosti zgodovinske, ali pa tudi ne.
Prinesite iz zaprašenih podstrešij, ali vitrin,
kar nekdanj namenu služilo je!
DOMAČO RAZSTAVO, bi si naredili, njih pogledu
spomini na otroštvo in dedka se vrnili.
Dežurni tov. Simončič, int. 79.

**Pišite v glasilo,
sodelujte z nami,
pridružite se nam!**

Da ne bi zašli s pravega pota

*Treba je mnogo preprostih besed;
kot so krub, ljubezen, dobrotu,
da ne bi ljudje na križpoljih, o temi,
skrenili s pravega pota.*

(Joan Minatti)

Ob nenehnem rojevanju robotov, ki izpodrivajo srčnost iz ljudi, postane misel na čas, ki ga živimo, še težja. Ta čas vrašča tempo mehanizacije tudi v tiste ljudi, ki v svojem prostem času ne poiščejo razvedrila v delu, temveč se v brezdelju in fantaziranju, največkrat v poležavanju, poneumljajo. Verjemite mi, tudi na ta način pada narodna zavest. Vsakega poštenega Slovenca to boli, kajti pogled v prihodnost kaže drugačno podobo od tiste, ki smo jo sprejeli od svojih prababic in pradedkov. Vsakdo bi moral negovati in še naprej gojiti zapuščino svojih prednikov, ki so v težkih pogojih, utrujeni od dela, ved-

no našli čas, da so v svojem mladežu vzgajali narodni duh in zaveden občutek pripadnosti Slovincem.

V Dekorativni deluje, kot celica sindikalne dejavnosti, kulturna komisija, ki razmišlja in tudi organizira razne oblike kulturnega življenja za svoje sodelavce.

Komu je namenjena kulturna dejavnost v delovni organizaciji?

Odgovor je jasan: predvsem našim delovnim ljudem, ki si poleg garaškega vsakdana želijo vsaj za kratke trenutke odložiti ta težak plašč in si nadeti lahko oblačilo miru in sproščenosti, ki veže ljudi v prijateljstvo med seboj vsaj še kratek čas po dogodku, ki jim je ponudil kulturno hrano. To so predvsem preprosti ljudje, ki so v duši pošteni in imajo čut za lepoto — za koristno lepoto. Zato si prizadevamo, čeprav kot neuki amaterji, da bi v svoj program dela vključili tudi kakšno ljudsko igro, ki je polna starih, poštenih vrednot, teh pa si nekateri glasno, drugi tiho vedno bolj želimo.

In kdo sestavlja skupino kulturnikov v Dekorativni?

Pisana družina preprostih, skromnih ljudi, ki imamo umetnost radi. Ne poznamo »prave umetnosti«. V sebi jo čutimo in jo želimo razdajati, tisto, preprosto, čisto, neizumetničeno, pošteno, s poštenim namenom, kot je poštena zemlja, iz katere izhajamo, ta zemlja pa ne laže. Če posejete pšenico, ne zraste krompir, če ji dajete, vam vrača. Nekaj tega poštenja je tudi v nas ljudeh.

Za vse, ki v srcu dobro mislijo.

Ivanka Prezelj

Razstava panjskih končnic in čebelarstva

V Dekorativni smo pripravili razstavo panjskih končnic in čebelarstva. Otvoritev razstave je bila v soboto, 24. septembra 1983 ob 19. uri. Popolnena je bila s kratkim kul-

turno-zabavnim programom v izvedbi članov našega kolektiva. Predvideno je bilo, da bo nekaj besed o čebelarstvu spregovoril tov. Esenko. Žal je bil predavatelj zaradi bolezni

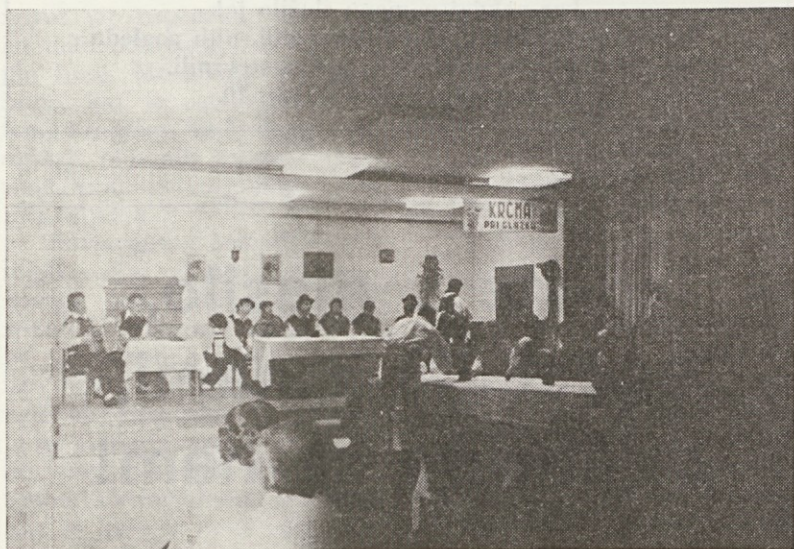
odsoten in je pripravil članek za naše glasilo.

30 000 let, prikazujejo človeka, kako ropal med čebelami. Čebela je tudi prikazana na številnih egipčanskih hieroglifih. Primitivno — roparsko čebelarstvo je kakih 1000 let nazaj zamenjalo gozdno čebelarstvo. Bistvo tega čebelarstva je bilo, da je človek že poskrbel za varnost čebel ter jih kar v goz-

ČEBELARSTVO

Kratka zgodovina

Čebelarstvo je staro kot človeški rod. Stenske risbarije v španski jami, stare več kot

du zaščitil pred medvedi in jim napravil dodatna zavetišča pred slabim vremenom. Za pravo čebelarstvo se smatra, da se je pričelo takrat, ko je človek že vzdrževal čebele in jim nudil dom v svojih, doma narejenih panjih, ki so bili prvotno izdelani v številnih oblikah: votlaki — izdelani iz votlih debel, trmke — koši spleteni iz protja in ometani s kravjim blatom, slamnati koši ter primitivni panji iz desk. Vsi navedeni tipi panjev so panji z nepomičnim satjem in odvzem medu iz njih je najčešče pomenil smrt čebelam, da se je lahko človek dokopal do njihove sladke bere. Eden najpomembnejših izumov v čebelarstvu je panj s premakljivim satjem. V takem panju so sati v lesenih okvirčkih in panje s premakljivim satjem uporabljajo že nad 100 let ves napredni čebelarški svet.

Pomen čebelarstva

Čebelarstvo ima med ostalimi kmetijskimi in živinorejskimi panogami znatno večjo vlogo, kot si jih večina izmed laikov predstavlja. Vrednost pridelkov, ki jih čebela nudi čebelarju, je zelo skromna proti vrednosti, ki jo čebela opravlja v naravi. Opraševanje entomofilnih — žužkocvetnih

rastlin. Vsi bomo rekli: »Saj je dovolj drugih žuželk v naravi.« Res je, da je čez poletje dovolj drugih žuželk, vendar je čebela edina, ki opravlja uspešno oploditev, kajti čebela obiskuje samo eno vrsto cvetja do konca njegovega cvetenja. Le na takšen način lahko uspešno oprašuje, medtem ko ostale žuželke begajo brezglavo s cveta na cvet različne rastlinske vrste in je uspešna oprašitev lahko le slučajna.

Človeštvo bo moralo negovati čebele tudi, če ne bo več medu v naravi, saj bodo sicer v nasprotnem primeru izgubile vse višje oblike življenja na Zemlji, torej tudi človek.

Vrednost čebeljih pridelkov je le 15-odstotna proti dejstvom, vendar je čebela kot opraševalka rastlin (85 odst.)

Čebelarstvo je bilo v starih časih bolj prisotno med ljudmi kot danes. To pa zato, ker ljudstvo še ni poznalo kristalnega sladkorja (kandisa) in je med služil kot edino sladilo v ljudski prehrani. Tedaj je bil čebelnjak na kmečkem dvorišču še kako nujen objekt. V tistih časih so še cvetele danes že izumrle obrti — medicinarstvo in svečarstvo. To so bili ljudje, ki so hodili po kmetijah in odkupovali od kmetov-čebelarjev med in vosek za

predelavo. Glavni porabnik voseka nekdanj je bila cerkev.

Med in vosek sta bila takrat tudi sestavni del desetine. Na splošno je znano, da imamo Slovani najbogatejšo čebelarstvo tradicijo, saj so naši predniki že v dobi preseljevanja narodov znali izdelovati vrhunsko medico, ki so jo imenovali »ol«. Tako se je nekako simbolu slovanstva — lipi pridružila še drobna živalca čebela.

Biologija čebele

Čebel je v svetu nešteto vrst in podvrst, gospodarska pa je samo ena, to je medonosna čebela, kamor spada naša povsem svetu znana kranjska čebela (*apis mellifica carnica*). Njen sloves je pred dvema stoletjema prikazal naš Anton Janša, ki je služboval na Dunaju kot čebelarški učitelj. Ravno Slovenija ima to srečo, da se nahaja v domovini najčudovitejše pasme te žlahtne živalce.

Da bo to še naprej ostalo, skrbimo vzrejevalci matic in čebelarji na sploh, čistost pasme je pa tudi poseben člen v aktih svetovne čebelarške organizacije APIMONDIJE, katere člani smo tudi mi s čebelarji vsega sveta.

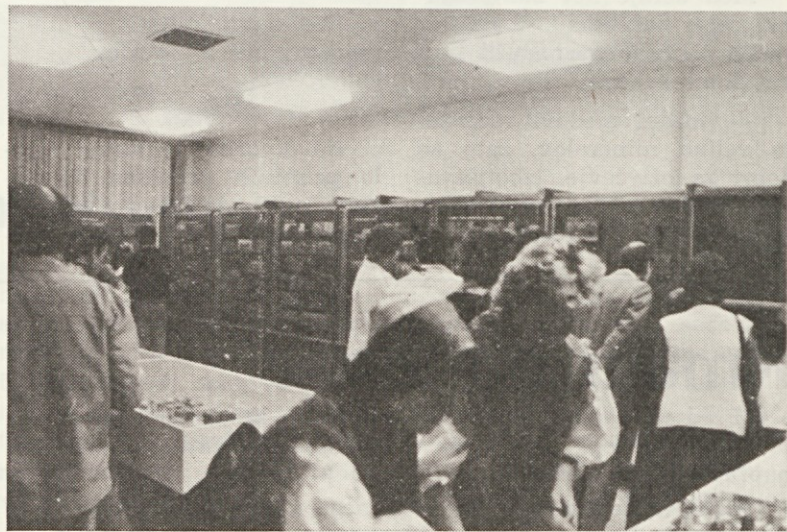
Kar nas pri čebelah najbolj privlači, je njihova pridnost in organiziranost. Na sploh velja življenje čebel za skrivnostno, kar pa je skrivnostnega, je pa človeka vedno privlačilo in mu postavljalo uganke.

Čebelja družina sestoji iz treh članov, od katerih so v panju zastopani v različnem številu. Matica je samo ena in njena edina skrb je obnova družine, to je ustvarjanje potomstva. Najštevilnejše v panju so čebele delavke, kar do 50 000 jih je v družini. Zadnji so troti, ki so v panju samo v sezoni, avgusta meseca jih pa čebele izženejo iz panjev.

Matica živi povprečno 2—3 leta, čebela delavka pa v sezoni 6 tednov, čez zimo pa 6 do 8 mesecev. To je hkrati tudi dokaz, da čebelo stara delo. Aktivnost čebele v panju pogojuje njena starost. Prve tri dni po izlegu skrbe mlade čebele za red in snago v panju. Nadaljnjih 3 do 4 dni hranijo matico in zalego, nakar gradijo satje. Vse to pogojuje dejavnost žlez z notranjim izločanjem. Predno čebela zleti iz panja, je še nekaj dni stražarka na žrelu.

Čebelarjeva opravila

Čebelarjeva opravila se v grobem razvrste v spomladan-

ska, sezonska ter jesenska. Spomladi čebelar pregleduje družine, kako so prezimile in jim pomaga z dodajanjem hrane k boljšemu razvoju. V sezoni so čebelarjeva opravila prevozi čebel na paše, oziroma pridobivanje matičnega mlečka ter točenje medu. V jeseni zazimimo družine z dokrmeljenjem s sladkorno raztopino v tolikšni količini, da bo zadoščevala kot zaloga za vso zimo.

Čebelarstvo lahko služi kot pomemben konjiček v neki sodobni družini v času pospešenega tempa življenja, ter dodaten vir zaslužka. Čebelarstvo ima veliko prednost pred ostalimi kmetijskimi dejavnostmi, saj lastnik čebel ne potrebuje tudi lastniške pravice do nekega zemljišča, kjer bo te čebele vzrejal. Čebela je žival sonca in zraka in njen delokrog se širi do 4 km od domačega panja ob iskanju sladke medice.

ČEBELJI PRIDELKI V API TERAPIJI

Med

SVETLI MEDOVI — ŽENSKI MEDOVI
TEMNI MEDOVI — MOŠKI MEDOVI

Med deluje kot bakteristatik, delni baktericid. V najstarejših časih je med služil tudi kot konzervans.

— Gozdni medovi vsebujejo veliko mineralov, zato so dobri za oživčevje, izboljševanje krvi ter oskrbovanje okostja s kalcijem ter fosforjem.

— Cvetlični medovi vsebujejo obilo cvetnega prahu ter so najbolj zdravi za težave v prebavnem sistemu. Med je kot živilo strateškega pomena, saj je nepokvarljiv — je trajen.

Cvetni prah

Za lajšanje težav prebavnega sistema, pri moških zvišuje libido — spolno moč.

Matični mleček

Bogat z estrogeni — ženskimi hormoni — pomaga pri uravnavi menstruacije ter vseh ženskih bolezni, vključno s težavami v klimakteriju.

Vosek

Najbogatejši element v naravi z vitaminom A. Uporablja se v kozmetiki, pri plastičnih operacijah ipd.

Propolis

Najučinkovitejši in najmočnejši naravni antibiotik, priporočljiv za zdravljenje vseh infekcij ter notranjih in zunanjih ran.

Čebelji strup

Strup je izrazito antirevmatičnega delovanja, zato se je kot redni rekvizit uveljavil v vseh svetovnih klinikah za zdravljenje najhujših oblik revme.

Preparat Apireumin proizvaja pri nas hp Medex.

Ivan Esenko

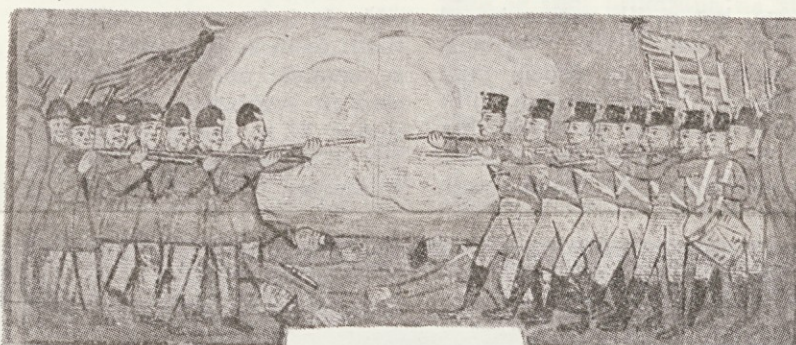
Na otvoritvi razstave je bilo prisotnih približno 50 gostov (naših delavcev s svojci), ki so razstavo pohvalili, se pri-

Motiv s panjskih končnic (iz Loškega muzeja v Škofji Loki) - Zasmehovanje obrtnikov: te bo odri kot svinjo na meh, 1898

Motiv s panjskih končnic (iz Loškega muzeja v Škofji Loki) - Modri brusi bahi Jenik (šodajivka na žensko klopčevost), 1904

Motiv s panjskih končnic (iz Loškega muzeja v Škofji Loki) - Popučen pršer bilke s Turki, 19. stoletje

jetno zabavali ob kulturno-zabavnem programu in povedali, da bi lahko podobne prireditve organizirali večkrat.

Razstava je bila odprta še 26. in 27. septembra in delavci, ki so si jo ogledali, so jo prav tako ugodno ocenili.

Kmalu bo zima

Pred vrati je že zima in s tem se bo začelo tudi ogrevanje prostorov. Iz tega razloga navajamo nekaj podatkov o kurilnih napravah ter o ogrevanju.

Količino toplote smo do nedavnega merili v kilokalorijah — Kcal (to je količina toplote, ki segreje 1 kg vode za 1 °C), po novem pa v kilovatnih urah — kWh. Ena kilovatna ura je enaka 860 kilokalorijam ali 3.600 kilodžulom — KJ.

Vrsta kuriva	količina	Kcal	kWh
Drva (bukev, hrast)	1 kg	3.500	4,1
črni premog	1 kg	6.000	7,0
rjavi premog	1 kg	4.300	5,0
lignit	1 kg	3.800	4,4
plinarniški plin	1 m ³	4.000	4,7
butan plin	1 m ³	9.000	10,4

Koliko toplote dajejo razne kurilne naprave v 1 uri z enega m² površine naprave?

	Kcal/m ²	kWh/m ²
sobna peč iz litega železa	700 do 4.500	0,8 do 5,0
sobna peč iz lončenih pečnic	200 do 1.300	0,2 do 1,5

radiatorji s toplo vodo	ca. 450	0,52
radiatorji na paro	ca. 700	0,81

Vzemimo primer segrevanja sobe, ki meri 4 × 4 m in je visoka 2,60 m (41,6 m³). Razlika med zunanjo in sobno temperaturo je 30 °C. Soba je srednje dobro zaščiten. Iz razpredelnice spodaj ugotovimo, da za navedeno sobo potrebujemo ogrevno moč 2,5 kWh, kar pomeni, da moramo vsako uro potrošiti za ogrevanje 2,5 kWh ali 2150 Kcal.

Razlika med sobno in notranjo temperaturo

Prostornina v m ³	10°	20°	30°	40°
20	0,6	1,6	1,8	2,4
40	0,9	1,7	2,5	3,4
60	1,2	2,4	3,5	4,8
80	1,5	3,0	4,5	6,0
100	1,7	3,5	5,0	7,0

Podatki v tabeli so v kWh.

Jakob Samastur

Delo centra za usposabljanje in varstvo invalidnih oseb

Že dolga leta, kmalu bi moral priti med vaše jubilate z dvajsetletno dobo v tovarni, prihajam v vaš kolektiv vedno s kakšno prošnjo za tiste, ki tega niso zmožni zaradi svoje prizadetosti. In še nikdar se mi ni zgodilo, da bi odhajal razočaran. Vedno ste našli razumevanje in odprto srce za vse naše težave. Tudi po vaši veliki zaslugi je Center za usposabljanje in varstvo invalidnih oseb v Mengšu našel svoj del dejavnosti — ročno tkanje.

Letos imamo pet let dela in življenja v centru, ki združuje delo tistih invalidnih oseb, ki

se ne morejo vključevati niti v redne pogoje, niti v invalidske delavnice, saj je njihova invalidnost tako težka, da potrebujejo posebne pogoje dela. A kljub temu, da je njihova storilnost izredno nizka, od 10 do 30 odst. normalnega delovnega učinka, tudi oni želijo delati in tako prispevati majhen del za svoje vzdrževanje.

V centru imamo od 55 do 60 takih invalidov, predvsem iz občin Domžale, Kamnik, Šiška, Bežigrad, Vič-Rudnik, Moste-Polje in Center. Posamezniki so tudi iz ostalih občin ljubljanske regije. Skupno smo v teh petih letih obravnavali

167 invalidnih oseb in od tega se jih je vrnilo v redno proizvodnjo 35 ali 21 odst. Smatramo, da je ta odstotek glede na vrsto in težo prizadetosti zadovoljiv. Z vsemi invalidi dela osem strokovnih delavcev. Večina dela sloni na kooperantskih delih zlasti z Lekom, Mladinsko knjigo, Menino, Melodijo in nekaterimi zasebnimi obrtniki. V letu 1982 smo tako v naših delavnicah imeli v rokah približno 5 milijonov artiklov. Vendar pa se delavnica sama ne more preživljati, saj s svojim delom pokrivamo le 20 do 30 odst. potrebnih sredstev. Ostala sred-

stva nam zagotavljajo SIS socialnega skrbstva in zaposlovanja. Ob tem pa ne moremo pozabiti velikih doprinosov vašega kolektiva. Prepričani smo, da ste s svojim humanim pristopom k reševanju invalidskih problemov dokazali, da tam, kjer je volja in razumevanje tudi v teh težkih gospodarskih časih, lahko marsikaj storimo za socialno humanitarno področje.

Direktor Centra
za usposabljanje in
varstvo invalidnih oseb
v Mengšu
Bruno Kocbek

Akcija NNNP '83 v Dekorativni

Ko so ob 8. uri zatulile sirene in sprožile akcijo Golovec '83, so bili v Dekorativni vsi, ki so sodelovali v akciji, zbrani na svojih mestih.

Štab civilne zaščite se je zbral v vnaprej določenem prostoru in po uvodnih besedah vodje štaba, generalnega

direktorja Petra Koleša, razpravljali o problemih, ki nastopajo ob elementarnih nesrečah ter kako lahko vsak posameznik pripomore, da so posledice čimmanjše.

V istem času pa so se v prostorih, ki so namenjeni našim gasilcem, pripravljali za

akcijo ženska in moška desetina. Moška desetina je opravila svojo nalogo iz požarne varnosti v krajevni skupnosti Bratov Babnik, kjer je akcija trajala do 14.30. Ženska desetina pa je demonstrirala gašenje skladiščnih lop ob Industrijski cesti.

Akcija je v celoti uspela. Opazovalci vseh akcij in na osnovi razgovorov s sodelujočimi lahko izoblikujemo enotno mnenje, da se vsi premalo zavedamo resničnih posledic, ki bi nastale v primeru kate-rekoli elementarne nesreče.

Ivan Tekavec

Posvetovanje o požarni varnosti v tekstilni industriji v Preboldu

Tekstilna tovarna Prebold je ob proslavitvi 110. obletnice industrijskega gasilskega društva organizirala posvetovanje o požarni varnosti, katerega so se poleg predstavnikov slovenske tekstilne industrije udeležili tudi predstavniki iz SR Hrvatske.

Ne glede na to, da je Tekstilna tovarna Prebold proizvajalec tkanin, ki se v gasilstvu uspešno uporabljajo, so z razvojem in prikazom novih proizvodov presenetili vse navzoče.

Posvetovanje je bilo na zelo visoki strokovni ravni, tako po izbiri predavateljev, kakor tudi po predloženemu gradivu, ki ga je prejel vsak udeleženec. Globok vtis je napravil na vse udeležence prikaz uporabe zaščitnih oblačil (ob priliki demonstracije v najtežjih pogojih, v katerih se lahko pri vsakem požaru znajde človek, ki rešuje ljudi in družbeno premoženje, da ostane nepoškodovan).

Iz podatkov, ki so nam bili na voljo, smo lahko zasledili, da število požarov v tekstilni industriji v Sloveniji v zadnjih šestih letih stalno narašča, z njimi pa tudi povzročena gmotna škoda.

Bodoče delo gasilskih društev v delovnih organizacijah, naj se še v večji meri usmerja k preventivnemu delu. Ni dovolj, da so v delovni organizaciji aktivni samo člani gasilskega društva. Vsi delavci mo-

rajo biti usposobljeni, da v vsakem trenutku preprečijo možnost nastanka požara. To nalogo bomo sposobni opraviti le, če se bomo stalno izobraževali in s tem spoznavali vse možnosti nastanka požarov.

Ta naloga ni lahka. Z opravljenim delom bomo zadovoljni le, če nam požar ne bo stanjšal našega kosa kruha. Razmislite o tem tudi zato, ker je mesec oktober — mesec požarne varnosti.

Ivan Tekavec

Tekmovanje tekstilcev Slovenije v gasilskih veščinah

Tekstilna tovarna Prebold je ob 110. obletnici ustanovitve njihovega gasilskega društva organizirala tekmovanje gasilk in gasilcev-tekstilcev Slovenije. Tekmovanje je bilo 3. 9. 1983 dopoldne ob tekstilni tovarni v Preboldu.

V razpisu so bile naslednje tekmovalne discipline:

a) članice

1. vaja s hidrantom
2. vaja z vedrovko z nataka-

njem vode v posodo preko luknje v tarči

b) člani

1. mokra vaja z motorno brizgalno z natakanjem vode v posodo preko luknje v tarči
2. štafeta s prenosom ročnih gasilnih aparatov in gašenje požara

Pomembnost teh vaj je v tem, da imajo velik praktični pomen. To je vodilo upravni odbor našega društva, da se

tega tekmovanja udeleži tudi naša ženska in moška desetina.

Ker je bilo na voljo malo časa za priprave, so bile vaje skoraj vsak dan. Želja vseh tekmovalcev in tekmovalk je bila, da bi dosegli čimboljšo uvrstitev in zato so bile priprave zelo vestno izvedene.

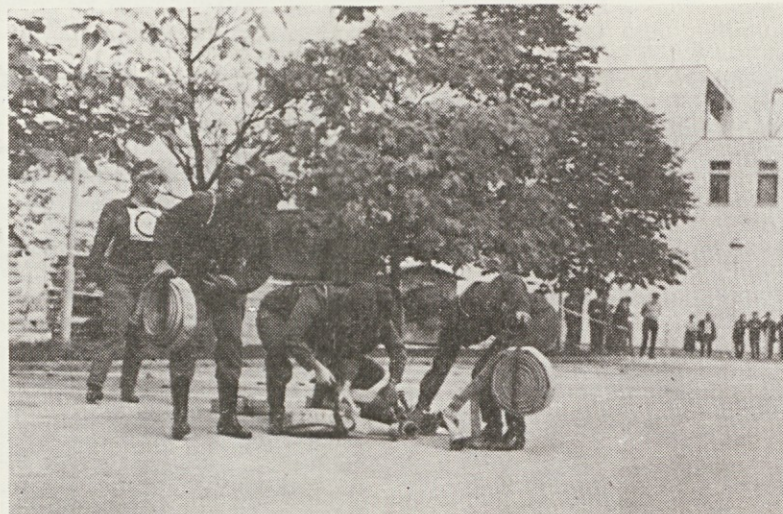
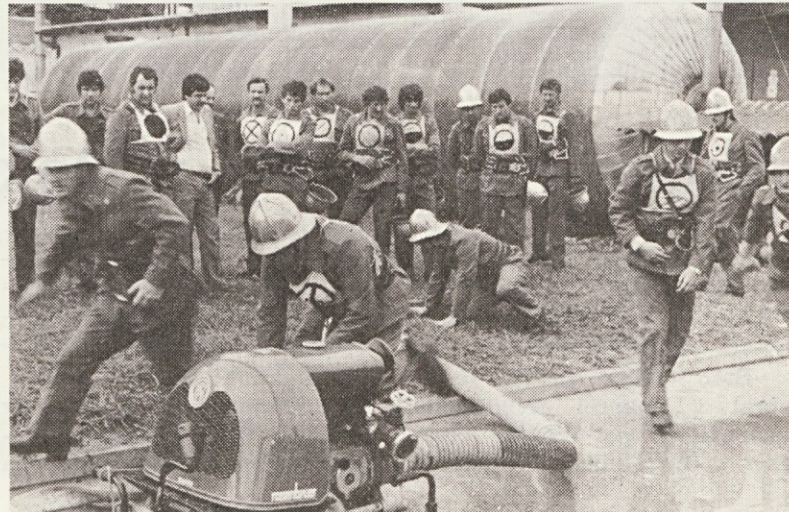
Po ogledu tekmovalnega prostora je sledil nastop ženske desetine. Bilo je nekaj treme, saj do sedaj niso nikdar

tekmovali v tako močni konkurenci. Od 22 desetini so zasedle 15. mesto.

Člani so odlično izvedli tekmovanje in večjih napak ni bilo.

Upati je bilo na dobro uvrstitev med 22 ekipami, vendar smo morali počakati na popoldan, ko je bilo razglasitev rezultatov.

Popoldne je bila slovesna proslava s povorko, podelitvi-

jo priznanj in objavo rezultatov.

Bili smo presrečni, ko smo izvedeli, da so naši tekmovalci zasedli odlično drugo mesto, kar je najboljši dosežek zadnjih let.

Nekaj časa smo se še zadržali na veselici, v zgodnjih večernih urah pa smo odšli v Ljubljano.

Da je bila velika izenačenost med desetlinami, nam kažejo rezultati:

članice

a) VAJA S HIDRANTOM

1. Tovarna volnenih odev Škofja Loka
2. Juteks Žalec
3. TTP — tkanine Prebold
20. Dekorativna

b) VAJA Z VEDROVKO

1. Juteks Žalec
2. TTP — DSSS Prebold
3. Tovarna volnenih odev

Škofja Loka in TTP — pletenine Prebold

10.—15. Dekorativna

SKUPAJ:

1. Juteks Žalec
2. Tovarna volnenih odev Škofja vas
3. TTP-DSSS Prebold
15. Dekorativna

člani

a) VAJA Z MB

1. Tovarna nogavic Polzela

2. Tosama Domžale
3. Dekorativna

b) ŠTAFETA

1. Tovarna nogavic Polzela
2. MTT Maribor in Induplati Jarše
6. Dekorativna

SKUPAJ:

1. Tovarna nogavic Polzela
2. Dekorativna
3. Filc Mengeš in Metka Kozje

Stane Istenič

Troboj: Dekorativna — Svilanit — Induplati

V soboto, 17. 9. 1983, je bilo v Induplatih v Jaršah tradicionalno športno srečanje med Dekorativno, Svilanitom in Induplati.

Srečanje je potekalo na športnih prostorih tovarne Induplati v Jaršah v prijetnem razpoloženju, samo da nam ni bilo naklonjeno vreme, ker je ves čas tekmovalca močno deževalo. Nogometiški so bili premočeni do kože, a so se vseeno zelo srčno borili, tako da so izgubili prvo mesto šele po streljanju enajstmetrovk. Ostale športne discipline pa so potekale v dvorani. V letu 1981 in 1982 je bila naša ekipa popolna in smo osvojili 1. mesto. Letos pa nismo imeli ekipe za namizni tenis, odbojko pa so igrali premočeni nogometiški in so tudi rezultati zato slabši.

Rezultati:

Kegljanje:

1. Dekorativna 2201 kegelj
2. Svilanit 2080 kegljev
3. Induplati 1994 kegljev

Streljanje:

1. Induplati 918 krogov
2. Svilanit 852 krogov
3. Dekorativna 834 krogov

Nogomet:

1. Induplati 4 točke
2. Dekorativna 2 točki
3. Svilanit 0 točk

Rezultati:

- Svilanit : Induplati 1 : 2
Dekorativna : Svilanit 6 : 1
Induplati : Dekorativna 3 : 3 (5 : 4 po streljanju enajstmetrovk)

Namizni tenis:

1. Svilanit
2. Induplati
3. Dekorativna — ni imela ekipe

Šah:

1. Svilanit
2. Dekorativna
3. Induplati

Odbojka:

1. Svilanit
2. Induplati
3. Dekorativna

Rezultati skupno:

1. Induplati 13 točk
2. Svilanit 13 točk
3. Dekorativna 9 točk

Tako je prehodni pokal za leto 1983 osvojila tovarna Induplati iz Jarš.

Silvo Vovk

Turnir v malem nogometu

V ponedeljek, 19. septembra 1983, je bil organiziran turnir v malem nogometu med kasarno Boris Kidrič, Iskro-Pržanj in Dekorativno.

Ker ima Iskra-Pržanj vsak ponedeljek od 17.—19. ure rezervirano igrišče na Iliriji, smo se dogovorili za ponedeljek, da se pomerimo med seboj. Naša ekipa, še vedno utrujena od težkih tekem, ki smo jih odigrali v soboto v deževnem vremenu na troboju v Jaršah, se je zbrala ob določeni uri na Iliriji, na žalost v nepopolni postavi. Po predhodnem žrebu smo izbrali sistem tekmovalca (vsak z vsakim), tako da smo igrali prvo tekmo z Iskro-Pržanj, nato z vojaki kasarne Boris Kidrič, na koncu pa so se pomerili oni med seboj.

Z nepopolno ekipo pa se nismo mogli resneje upirati igralcem obeh moštev, tako da smo obe tekmi izgubili. Prvo mesto so osvojili vojaki kasarne Boris Kidrič, drugo mesto Iskra-Pržanj, tretje pa Dekorativna.

Ne glede na vrstni red smo bili zadovoljni. Ekipa kasarne je bila res najboljša in je ob bučnem navijanju svojih navijačev-vojakov zasluženo osvojila prvo mesto.

Po končanem tekmovalcu in podelitvi diplom smo se dogovorili za ponovno tekmovalca v malem nogometu, ki bi ga organizirali v oktobru, takrat pa bi bili domačini vojaki iz kasarne Boris Kidrič.

Milan Kočar

Zahvalila bi se rada vsem sodelavkam in sodelavcem za izrečeno sožalje ob bridki in boleči izgubi moje drage mame ter za njihovo spremstvo na njeni zadnji poti.

Obenem se zahvaljujem tudi sindikalni organizaciji za darovani venec.

Julija Bremec

Moja hoja na Šmarno goro

Bilo je megleno jutro, ko sem čakal na dogovorjenem mestu. Čim bolj se je bližal čas odhoda, bolj sem bil nestrpen, saj ni bilo nikogar. Zato se mi je v glavi motalo več vprašanj. Morda se marsikomu zdi škoda časa za tako hojo in raje še malo poležijo. Morda so tudi taki, ki se jim zdi ta pot pretežka ali da so najraje v družinskem krogu.

No ja! Sedaj sem tukaj, pa grem. Čeprav imam družbo rad, grem včasih tudi sam. Ko sem šel preko mostu, sem zaslišal močno žuborenje reke. Nikogar ni bilo nikjer; včasih sem videl vsaj kakšnega ribiča. Ljudje so očitno še spali.

Še nekaj ovinkov, pa sem bil pri plezalnem delu poti. Že dolgo je tega, ko sem zadnjič hodil tukaj, vendar mi je bila pot dobro poznana. Hodil sem zelo samozavestno, da bi se mi lahko še kaj zgodilo. Ko je konec stene, pot preide v prijetno stezico in kmalu sem bil tudi na vrhu Grmade, kjer se odpre prekrasen razgled na Sorško polje, Medvoško kotlino ter Julijce in Kamniške planine. Hribi so bili dobro vidni in so bili čisti kot biseri. V dolini pa je bila megla, od katere so se odbijali sončni žarki.

Šel sem na Šmarno goro, kjer je dostikrat veliko ljudi.

Vračal sem se po poti na Peske. To je prijetna, idilična stezica. Narava ob tej poti je prekrasna, saj ni časovnega obdobja, ko tu ne bi bilo rož in čudovitih barv na drevesih. Kmalu sem bil v dolini in tudi doma.

Za mene je pot na Šmarno goro trenutek sprostitve. Mnogi pa ne znajo uživati v naravi, ampak raje tarnajo nad tegobami industrije in potrošništva. Raje uživajo v spanju, zabavi in brezdelju. To pa so drugačni ljudje.

Stane Istenič

Novice iz TOZD Predilnica

Na obisku v Laškem sem se s tov. Edvardom Cepušem pogovarjala o delu sindikalne organizacije, s tov. Roziko Kozmos pa o delu delegacij za interesne skupnosti in o delu komisije za družbeni standard.

Edvard Cepuš — predsednik IO OOZS TOZD Predilnica

»V naši sindikalni organizaciji v prvi vrsti rešujemo sprotne naloge. V zadnjem času je bila to problematika v zvezi s spremembo delovnega časa. Za naše delavce smo organizirali tudi nabavo ozimnice. Ker so bili pridelki, ki smo jih ponudili, nabavljeni od neposrednih proizvajalcev, so delavci le-te dobili nekaj ceneje.

9. septembra smo osnovali komisijo za socialna vprašanja. Pobuda za to je bila dana na letnem članskem sestanku osnovne organizacije sindikata. Naloga te komisije je dodeljevanje socialnih pomoči, bodisi z denarnimi sredstvi (od članarin) ali v obliki nekih dobrin. Slednje bi dodeljevali, ker včasih ne moreš vedeti, ali bo denar res porabljen za namen, za katerega je bil dodeljen. Komisija mora do 1. 12. ugotoviti, katere družine so do teh pomoči res upravičene. Komisija se pri delu srečuje z nekaterimi težavami. Težko je namreč določiti neke točne kriterije, po katerih bi se te po-

moči dodeljevale. Družine z mnogimi otroci dobivajo npr. otroške dodatke, imajo tudi na nekaterih drugih področjih različne prednosti in je bolj socialno ogrožena tista družina, ki teh dodatkov nima, ker ima pač za nekaj starih tisočakov več dohodka na družinskega člana. Le z enkratno socialno pomočjo nekega problema ne moremo rešiti. Bolj primerno je, da zvišamo osebne dohodke, delavci potem raje in bolje delajo. Resnejših socialnih problemov niti ne bi smelo biti.

Povečali smo tudi aktivnost na športno-rekreativnem področju. O tem smo več napisali v članku o tej dejavnosti. Predvsem pogrešamo stike z ljubljanskimi tozdi in zaradi tega nameravamo v novembru organizirati srečanje mladincev delovne organizacije. Povečati pa moramo tudi aktivnost žensk na tem področju.

Na splošno pa je aktivnost v katerikoli dejavnosti slaba. Nekateri imajo doma kmetije, tako da svoj prosti čas posvetijo predvsem delu doma, drugi pa nimajo interesa za sodelovanje.

Na kulturnem področju nimamo v temeljni organizaciji nobene sekcije. V Laškem je veliko kulturnih društev, kjer naši delavci sodelujejo. To je npr. pevski zbor »Svoboda« iz TIM. Smo tudi pokrovitelji kulturno-umetniškega društva

v naši krajevni skupnosti, kjer smo tudi precej aktivni.

Omenil bi še, da smo v Laškem organizirali tovariško srečanje za prvomajske praznike na Šmohorju, kjer je tudi naša temeljna organizacija sodelovala pri organizaciji letnega. Srečanje je zelo uspelo, saj je bilo organizirano po dolgih letih, prej pa je bilo to tradicionalno.«

Rozika Kozmos — predsednica združene delegacije za socialno skrbstvo, pokojninsko-invalidsko zavarovanje, stanovanjsko gospodarstvo in zaposlovanje

»Ne morem reči, da bi bila naša delegacija izredno aktivna. Sicer se redno sestajamo, predelamo gradiva, ki jih prejemamo, vendar pa bi bilo zaman govoriti o vsebini teh gradiv. Delo smo si poenostavili tako, da ima vsak delegat svoje področje, se pravi svojo interesno skupnost. V delegacijah so tudi strokovni delavci, ki se na tematiko bolj spoznajo. Večja je bila aktivnost ob pripravah na sprejem novega zakona s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja in takrat je bilo podanih tudi več pripomb.«

Tov. Kozmos je tudi predsednica komisije za družbeni standard.

»V tem času smo pregledali poslovanje v našem počitniškem domu, ki ga imamo v Puntih pri Umagu. V letošnjem letu je bila dana tudi možnost

kuhanja, kar je pripomoglo, da so se delavci bolje počutili. Zmogljivosti so bile vso sezono zasedene. Vsi, ki so tam letovali, so bili zadovoljni, saj bivanje v domu ne daje tistega tesnjenega občutka, ki ga dobiš v klasičnih počitniških domovih. Eno sobo smo odstopili tudi delavcem iz Ljubljane, vendar ta ni bila stalno zasedena. Letovanje v domu ni drago, saj pride cena na delavca in člane njegove družine 37 din dnevno.

V komisiji rešujemo tudi stanovanjska vprašanja, kjer večjih problemov nimamo. Letno kupimo dve stanovanji in razdelimo stanovanjske kredite. V letu 1982 smo dodelili stanovanjske kredite trinajstim delavcem v višini 980.000 din, ki so bili namenjeni predvsem za adaptacije stanovanjskih hiš. Kredite dodeljujemo po predhodnem pregledu stanovanj, da lahko presodimo upravičenost do koriščenja kreditov. Morda bi bil zanimiv še podatek, da je povprečna čakalna doba za stanovanje dve leti.

Imamo tudi delavsko okrepčevalnico, kjer imamo organizirano toplo malico. Jedilnik je precej pester, tako da so delavci v večini zadovoljni. Jediti se ne ponavljajo, enkrat do dvakrat mesečno imamo brezmesni obrok.«

Pri njihovem delu jim v prihodnje želimo veliko uspeha in upamo, da bodo vse zadane naloge izpolnili.

Janja Hofer

Kronika

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI:

TOZD Surova tkanina

Markovič Vesna — pripravljalnica
Leben Bojan — barvarna preje
Pušnik Miro — tkalnica
Kolarič Suzana — pripravljalnica

TOZD Gotova tkanina

Ivanjko Bojan — šivalnica
Mali Marjan — šivalnica
Gaber Robert — šivalnica
Pušnik Karlo — šivalnica

TOZD Energetika in vzdrževanje

Sečnik Franc — mehanična delavnica

TOZD Predilnica

Hrastnik Janez — predilnica 2

Z odsluženega vojaškega roka so se vrnili:

Skrbinšek Stanislav — elektro delavnica
Brković Mile — šivalnica

DELOVNO RAZMERJE SO PREKINILI:

TOZD Energetika in vzdrževanje

Mark Franc — upokojitev

TOZD Predilnica

Bezgovšek Ivan — na lastno željo

Razboršek Marjana — sporazumno

ROJSTVA

Bičanin Mladen — hči
Peklaj Danica — sin

DELOVNI JUBILEJI

35 let:

Bokan Cvetka

20 let:

Begić Katica
Debec Marija
Javšovec Jelena
Jelovčan Anton
Igličar Angelca
Sirnik Franc
Vehovar Ana
Blažič Štefka

15 let:

Kos Štefka
Brajković Cvetka
Petek Ana
Lukner Slavka
Kozjek Terezija
Prešiček Jelka
Vurušič Nada
Štangelj Nežka
Jakelj Sonja
Škulj Jožica
Krhin Jožica
Lukančič Franc
Gorjup Zofija
Vovk Senka
Simon Marija

10 let:

Štrubelj Janez

Izdaja v 1350 izvodih DO Dekorativna, n. sol. o., Ljubljana, Celovška 280, tel. 574-316 — Uredniški odbor: Francka Rutar, Franc Pestotnik, Marjan Peklaj, Edvard Cepuš, Milan Kočar, Zoran Janič, Milka Klobučar, Branka Tušar, Marija Murn — odgovorni urednik — Tiska: Tiskarna Ljubljana, Tržaška 42, Ljubljana. — Po zakonu o javnem obveščanju (Ur. list SRS, št. 121-72) je glasilo oproščeno davka na promet.